staat zou een nieuw »Koninkrijk Juda met de hoofdstad Jerusalem" worden. Dit plan wordt in de groote Engelsche tijdschriften druk besproken. Volgens de *Times* heeft de *Globe* dit onderwerp behandeld, terwijl de Fransche schrijver Gustave Hervé in zijn *Guerre Sociale* en de *Italiaansche Tribuna* er de mogelijkheid en wenschelijkheid van aantoonden. De *Jüdische Rundschau* merkt hierover op: »Wij behoeven ons over deze stemmen uit de pers niet uit te laten. De vervulling van onze nationale hoop is het nationale centrum in Palestina. Maar wij moeten dat zelf maken. De vernieuwing van ons volk in Palestina door eigen kracht, dat is de bedoeling van het Zionisme. In elk geval hebben wij, om ons doel te bereiken, veel steun en welwillendheid noodig van die kringen, die een warm gevoel hebben voor de nationale toekomst van ons volk en het Zionitisch ideaal. Boven alles behoeven wij eene goede verstandhouding met de macht, aan welke Palestina toebehoort en die wij door onzen nationalen arbeid in het land onzer vaderen willen nuttig zijn: Turkije. Onze arbeid dient het bestand en de sterking van Turkije; zijn politieke ontwikkeling en bevestiging wordt door onze nationale eenheid en wederopwaking tot een gezond patriotisme bevorderd." Hieruit blijkt dat de Duitsche Joden die het Zionisme zijn toegedaan, tot bereiking hunner idealen geen heil verwachten van de Ententemogendheden.

GEMENGD NIEUWS

Solozang in de kerken. Het konsistorium te Kiel heeft in zijn kerkelijk orgaan uitgesproken, dat bij den eerdienst het zingen van solo's niet mag plaats hebben. De cultusontwikkeling der kerk kent geen solozang. Toen voor een tot twee eeuwen beproefd werd hem bij den eerdienst in te voeren, was dit het begin van 't verval. Cultus en concert zijn verschillende dingen. De solozang behoort bij het concert; als men hem bij den eerdienst brengt, voert men een vreemd element in. Zoo is het betoog van het kerkbestuur te Kiel. Dit is recht geoordeeld.

Gebrek aan arbeiders. Pastor von Bodelschwing, bestuurder van de groote Chr. philanthropische inrichtingen te Bethel bij Bielefeld in Duitschland, schrijft:

«Bijna 300 onzer diakonen staan in het veld, bijna 300 onzer zusters doen dienst als verpleegsters in Lazaretten op Duitschen, Belgischen en Franschen bodem. En daarbij gaat de verpleging van gewonden hier door; reeds werden er 500 te Bethel opgenomen. Het is ons steeds een groote blijdschap, dat wij de dappere strijders en lijders ook uit naam van de vrienden van Bethel een deel van den dank kunnen betale , dien het vaderland hun schuldig is. Maar doordat bijna 300 diakenen in de gelederen zijn ingelijfd, zijn in de verpleging van mannelijke kranken tot ons leedwezen ledige plaatsen ontstaan, die wij trots onze hemoeiingen niet kunnen aanvullen. Daarom roept Von Bodelschwing alle jongelieden die hart en gaven hebben, voor den dienst der barmhartigheid op, zich bij hem aan te melden.

Beloften aan de Joden? In een Engelsch Christelijk blad wordt in allen ernst medegedeeld, dat de Duitsche keizer de Joden op zijn hand zoekt te krijgen door de belofte, dat hij het Koninkrijk van Israël in Palestina zal herstellen. Dit zou hij aan Joodsche vluchtelingen in Nederland en elders toegezegd hebben. Nog meer weet dit blad te verhalen. Toen de keizer van Duitschland Lods in Polen bezocht en aldaar een synagoge binnentrad, nam hij een van de wetsrollen in de hand en sprak:

»Joden, gij verwacht den Messias. Ik ben de Messias, en ik ben door God gezonden om u te redden". Aan den anderen kant beweert men, dat de Joodsche krijgslieden, die onder het Russische vaandel dienen, dit doen in de gedachte, dat wanneer de Russische wapenen zegevieren, Palestina van de heerschappij der Turken zal bevrijd worden, terwijl dan de Joden in het land hunner vaderen in vrede zouden kunnen wonen. Middelerwijl blijkt het, dat de Joden in Rusland niet erg vertrouwd worden. Immers in het gebied waar men den inval der centrale mogendheden vreest, worden de Joden het land uitgebannen. omdat men denkt dat zij met den vijand zullen heulen.

Verbreiding der Schrift van Roomsche zijde. De oorlog heeft ook van Roomsche zijde aanleiding gegeven om de Heilige Schrift te verspreiden. De Roomsche *Missellaverlag* te Trier geeft het Evangelie van Mattheus uit, vertaald en verklaard door J. Ecker en daarbij ook een »Evangeliënharmonie» en de Handelingen der Apostelen van denzelfden vertaler. Deze uitgaven zijn door den bisschop geapprobeerd. In de bisschoppelijke aanbeveling leest men o.a.: «Vooral in de legers als in de hospitalen onzer soldaten wordt verlangen naar geestelijk voedsel gevonden. Hoe kan deze honger der Christelijke heldenzielen beter gestild worden dan door het Woord Gods der Heilige Schrift, dat, gelijk eenmaal het manna, een hemelspijse is, die aan geloovige zielen zoetigheid schenkt en alle zielekracht verleent .... Moge de Goddelijke Geest, die in de Heilige Schrift tot menschen spreekt, allen lezers de genade schenken, dat zij zijn machtig, vurig woord verstaan, opdat het voor hen worde een bron der wijsheid, een lamp voor hun voet, een licht op hun pad. Triër, op het feest van den heiligen apostel Matthias. 1915. M. Felix Korum, bisschop».

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE VREEMDE.

VII.

IN ONZEKERHEID.

Wie indertijd van Amsterdam naar Friesland moest of omgekeerd, reisde in den regel te water met het zoogenaamde beurtschip, dat geregeld bij beurten de reis heen en terug maakte. Zulk een schip ook wel de beurtman geheeten was stevig gebouwd en vrij groot, althans voor dien tijd.

Voor ons die gewoon zijn het ons op reis gemakkelijk te maken bood de beurtman, zelfs de beroemde Lemmersche, weinig geriefelijks. 't Was een zeilschip gelijk alle groote schepen in dien tijd. Bij mooi weer was het op 't dek wel aardig. Maar als het regende en stormde moest de reiziger in de kajuit blijven, die betrekkelijk klein en vrij dompig was. Bij tegenwind of andere bezwaren kon de reis geweldig lang duren. Anders was men wel in een halven dag of minder over. 't Kon echter ook tegenloopen zoo dat het beurtschip lang onder weg bleef.

Daarom was er gelegenheid «om desnoods er rust bij te krijgen, en was er ook voedsel aan boord. Veel te smullen viel er echter niet. Want de schipper leverde maar één spijs voor het middagmaal, nl. stokvisch. Die was namelijk makkelijk mee te nemen en bedierf ook niet.

In den regel had de beurtman het druk met het vervoeren van goederen en reizigers. Wel waren die laatste naar de rekening van onzen tijd weinig in getal. Maar op zulk een schip was b.v. een tiental personen per reis reeds tamelijk veel. Vooral wanneer er kleine kinderen waren moest men zich zeer behelpen. Ook was de reis al ging het ook maar over de Zuiderzee niet zonder gevaar, gelijk menigeen tot zijn schade ondervond. 't Was dus geen wonder dat de huisgenoot van den heer Stevens tegen de reis naar Friesland wat opzag.

Na veel praten werd tot de reis besloten, en weldra vertrokken man en vrouw met het oudste kindje naar Amsterdam en verder. Het jongste kindje zou bij de buren, bij Stevens blijven, tot de ouders terugkeerden. Mejuffrouw Stevens nam gaarne op zich goed voor den kleine te zorgen.

De overkomst van den jongsten buurman bracht in de nu zoo stille woning van Stevens een geheele wending. 't Was of de vroolijkheid van vroeger wederkeerde, nu er weer zulk een kleine prater was, van wien trouwens Stevens en zijn vrouw al vroeger veel hielden.

»'t Is mij soms als hadden we onzen Willem weer terug", zei juffrouw Walburg wel eens tot haar man.

»Mij ook«, was 't antwoord. Toch voel ik altijd, dat er onderscheid is, en hij hier niet blijft".

»Ik hoop eigenlijk maar dat zijn ouders nog niet zoo spoedig terugkomen« zei de vrouw. »Ik wil het kleintje nog wel graag een poosje hier houden.«

Een week na hun vertrek zonden de buren een brief die meldde, dat zij behouden in Friesland waren aangekomen en daar minstens een maand dachten te blijven. Doch na de maand verliep er nog een week zonder dat de ouders terugkeerden of eenig bericht van hen kwam. Stevens vond dit terecht vreemd en besloot zelf eens naar Friesland te schrijven, om te weten hoe het met de zaak zat. Brieven echter reisden in dien tijd vrij wat langer dan thans, vooral wanneer zij op een afgelegen Friesch dorp moesten wezen.

Zoo kregen Stevens en zijn vrouw ten slotte hun wensch vervuld, dat de kleine buurman nog wat in hun huis mocht vertoeven. Hadden ze de reden geweten hun blijdschap zou minder groot zijn geweest.

Eerst veertien dagen na het verzenden van zijn brief kreeg Stevens antwoord. Dat was nu echter niets bepaald ongewoons. Meer verbaasde het Stevens dat de brief niet kwam van zijn buren maar van de aanverwanten bij welke zij een poos zouden doorbrengen. Ontsteld, ja ontroerd werden Stevens en zijn vrouw toen zij met den inhoud van het schrijven kennis maakten. 't Was van dien aard dat Stevens nog dienzelfden dag op onderzoek uitging. Hij deed navraag aan het kantoor van den beurtman, en bij verschillende kapiteins die hij kende. Hij ging op de lijsten der in- en uitgaande schepen na welke uitgevaren en binnengekomen waren. Doch hij vorderde niet veel, ook al kon hij door zijn betrekking aan de O. I. Compagnie gemakkelijker dan menig ander datgene vernemen wat hij weten wilde.

Maar wat wilde hij dan weten, zal de lezer vragen.

In den laatst ontvangen brief deelde de familie uit Friesland mee, dat Stevens buren na ruim een maand bij hen te hebben doorgebracht de terugreis naar Amsterdam weer hadden aanvaard. Gemakshalve was hiervan niet afzonderlijk bericht gezonden. Het verdere kwam Stevens bij onderzoek en uit brieven te weten, en zal ik maar kort vertellen.

Het plan was geweest eerst naar de Lemmer te gaan en dan met het beurtschip terug. Nu woonde echter in de nabijheid der Friesche familie een vriend van hen, een vermogend man, die er een groot pleizierjacht op na hield waarmee hij voer op de Friesche meren, en ook wel de Zuiderzee overstak.

Toen hij hoorde dat het echtpaar met hun oudste kind weer naar Amsterdam terug moest, bood hij vriendelijk aan hen in zijn jacht er heen te brengen. Dit aanbod nu werd gaarne aanvaard. Want met het jacht was het vrij wat aangenamer reizen dan met den beurtman. Men zat er ruim en gemakkelijk en het kostte niets. Bovendien behoefde men aan de Lemmer niet van schip te wisselen. Zoo gingen de reizigers welgemoed aan boord.

Dat was het laatste wat men met zekerheid van hen wist. Want het zeiljacht is nooit te Amsterdam aangekomen, en van die er op voeren is ook nooit meer iets gehoord. Kort nadat zij in zee waren gestoken, kwam er ruw weer opzetten, en zeker is het vaartuig in den storm die toen ontstond vergaan. In onzen tijd zou iets dergelijks spoediger opgemerkt en bekend geworden zijn. Nu verliepen er weken eer men meer zekerheid had. Toen werden n.l. stukken van het jacht, onder meer het naambord gevonden, die hier en daar aan wal dreven. Doch van hen die op het schip waren is nooit meer iets ontdekt.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Emmer-Compascuum, B. van Halsema. te Haastrecht. — Haarlem (A), J. L. Schouten, te Arnhem. — Warffum, R. Haitsma, te Hindeloopen. — Axel. E. Schouten, te Hoofddorp (Haarlemmermeer). — Drogeham (B), S. G. de Graaf, te Oosterzee. — Wijnjeterp (Fr.), J. Scholten, te Roden (Dr.)

AANGENOMEN: Nieuwerkerk (Z.), G. Klumper, te Gouda (voormalig Chr. Geref. pred. te 's Gravenmoer). — s-Gravendeel, G. M. van Rennes, te Dussen.

BEDANKT: Ouddorp (Z.-H.), T. Bouma, te Doorn. — Waardhuizen c. a., A. D. C. Kok, te Scharendijke. — Urk, R. K. M. Hummelen, te Heerenveen. — Oosthem, G. M. van Rennes, te Dussen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Asperen, J. van Rijs, te Tjerkwerd. — Doetinchem, H. Smelt, te Haarswoude. — Schoonrewoerd, J. Kraaij, te Hasselt. — Zierikzee, C. Kunst, te Frederiksoord. — Vlaardingen, F. Kuijlman, te Lunteren. — Workum, L. C. W. Ekering, te Woubrugge. — Geertruidenberg (toez.), S. Baristra, te De Rijp. — Poppingawier en Deersum, P. v. d. Veer, te Kollum. — Rouveen, H. A. Heijer, te Renkum. — Waarder (bij Woerden), S. Ronner, te Waddinxveen. — Middelharnis (toez.), P. Kruijt, te Gouderak. — Midsland (Terschelling) (toez.), F. J. Los, te Sybekarspel. — Bergschenhoek, O. J. van Rootselaar, te Polsbroek. — Tinallinge (Gr.), H. J. Meuter, te Krewerd (Gr.).

AANGENOMEN: Winterswijk (toez.), G. H. Steijn, te Sappemeer.

BEDANKT: Driesum, J. Kraaij, te Hasselt (O.). — Ouderkerk a/d. Amstel, L. C. W. Ekering, te Woubrugge. — Nieuwenhoorn, J. M. Doorenbos, te Wormer. — Oldebroek (2de pred. plaats), M. Jongebreur, te Veenendaal. — Wijk aan Zee (toez.), B. ter Haar Romeny A.Bzn., te Voorhout.

Advertentiën.

Heden ontsliep zacht en kalm, in haar Heere en Heiland, onze geliefde Echtgenoote, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,
HOUKJE SJ. PIERSMA,
in den ouderdom van 51 jaar en 6 maanden.

Sneek, M. KRAMER,
B. KRAMER.
Heeg, Y. KRAMER—BOSCHMA.

2 September 1915.

Door dezen zeggen wij allen vrienden hartelijk dank voor de betoonde belangstelling, ondervonden bij ons 65-jarig huwelijksfeest.

Namens de familie,
Ph. DE WOLF.

Sneek.

L. G. WEISZ & C°.,
Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Heden verscheen bij J. H. KOK te Kampen
LEESBOEK OVER DE
GESCHIEDENIS DER KERK
DOOR
J. H. LANDWEHR
310 pag. - Klein kwarto formaat op kunstdruk papier gedrukt, met vele portretten en platen.
Prijs f 1.50. In Stempelband f 1.90
Bij elken Boekhandel voorhanden en ter inzage te bekomen.

De **Classis ZIERIKZEE** zoekt voor drie wintermaanden een
Colporteur
om in den **Evangelisatiearbeid** op **Schouwen en Duiveland** werkzaam te zijn. Reflecteerenden gelieven zich te richten aan het adres van Ds. J. SIJBESMA te Zierikzee vóór 10 Oct. a.s.

DAMES.
Een der oudste firma's in **Thee** te *Rotterdam,* welke in kwaliteit zeer concurreert, zoekt voor hare verpakte Theeen eene
AGENTESSE
tegen hooge provisie. Br. franco letters T. W. H., NIJGH & VAN DITMAR's Alg. Adv.-Bur. *Rotterdam.*

DE HOMOEOPATHISCHE HUISDOKTER
DOOR **Dr. C. MÜLLER**
naar de 13e uitgave uit het Duitsch bewerkt door
Dr. A. DUPONT,
Geneesheer-Directeur te Ermelo
Dit boek is zoo **aantrekkelijk** en **praktisch**, omdat het juist geeft wat de **leek** van noode heeft. Het is **kort** en **zakelijk**, maar houdt toch steeds de **hoofdzaak** vast. Klein 8° formaat - 425 pag. Prijs gebonden in sterken Stempelband f 1.90. Verkrijgbaar in elken Boekhandel en bij den uitgever J. H. KOK te KAMPEN

Zooeven verscheen:
ZUSTERLIEFDE
door N. HAS
f 1.90, in prachtb. **f 2.40.**
De novellen van N. HAS in „De Spiegel" trokken allerwegen de aandacht om haar treffenden inhoud, goeden stijl en uitnemende strekking. Dat een groot werk van dezelfde hand met graagte zal ontvangen worden, lijdt geen twijfel.
Zusterliefde handelt over het conflict tusschen de liefde van twee zusters, eenerzijds voor elkander en anderzijds voor denzelfden jongeman; de zielestrijd die hiervan het gevolg is en de geestelijke overwinning die wordt behaald. — Het wordt een royaal uitgevoerd boek van meer dan 300 bladzijden; de fraaie band maakt het uiterst geschikt voor cadeau.
De Uitgever W. KIRCHNER, Bloemgr. 133, AMSTERDAM.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.
HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.
Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, alsmede voor Kerken en Scholen.

Oude Paden

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.
Eerstvolgende Afvaarten naar:
PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.

STOOMSCHIP.	Vertrek van Amsterdam.	La Coruna.	Vigo.	Leixoes.	Lissabon.
1) GELRIA	15 Sept.	18 Sept.	19 Sept.	—	20 Sept.
2) en 3) MAASLAND	18 „	—	—	24 Sept.	25 „
1) HOLLANDIA	29 „	2 Oct.	3 Oct.	—	4 Oct.
2) en 3) Vrachtstoomschip	6 Oct.	—	—	12 Oct.	13 „
1) FRISIA	13 „	16 Oct.	17 Oct.	—	18 „

1) Sneldienst voor Passagiers en IJlgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres. Naar Pernambuco en Bahia alléén voor Passagiers.
2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).
3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Maceio en Victoria).
Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikkade 131 te Amsterdam, Telegram-adres: REALLOYD, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.

Evangelisatiearbeid van de Ger. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.
Met hartelijken dank ontvangen in de maand **Augustus:**
Gereef. Kerk, Kralingen f 20; id. Aduard f 5; id. Beetgum f 5; id. Nieuw Amsterdam f 2.50; id. Barneveld f 2.50; id. Paesens f 5; id. Drachten f 7.50; id. Vreeland f 2.50; id. Leiden f 10; id. Reitsum f 2; id. Harlingen f 5; id. Nijmegen f 7.50; id. IJmuiden f 5; id. Appelscha f 1; id. 's Graveland f 2.50; id. Reeuwijk-Sluipwijk f 2; id. Garrelsweer f 2.50; id. Oosthem f 2.50; id. Geldermalsem f 2.50; id. Tienhoven f 2.50; id. Nieuw Helvoet f 2; id. Langerak b.z. de Lek f 2.50; id. Meppel f 5; id. Huizum f 2.50; id. Jutrijp-Hommerts f 2.50; collecte Geref. Kerk, Rouveen f 10; id. Lollum en Waaxens f 18; Jaarl. gift Geref. Kerk, Ottoland (Z.-H.) f 3.
Contributie.
Delfshaven f 5.
Mej. H. S., Zutphen f 2.50; door Ds. Kouwenhoven, Leiden f 1; door A. Dronkert uit Rotterdam f 5; van het Comité Vredenwolsche Zendingsfeest te Leek f 20; Geref. Jonged. Vereen., Steenwijk f 2.50; id. Wildervank f 10; door Mej. A. v. d. Lee v. d. Zondagschool, Maassluis f 10.50.
Busje.
Mej. B. Steketee, Ierseke f 4.72.
Met dringende aanbeveling
Namens Deputaten,
P. NOMES, *te Penn.*
L. J. SCHALEKAMP, *te Penn.*
Fijnaart, Sept. 1915.

V. C. L.
Wie thans lid wordt van de »*Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur*«, ontvangt dit jaar **vijf boeken,** een waarde vertegenwoordigende van ongeveer **zes gulden,** terwijl bovendien nog uit den Catalogus der Vereeniging voor f 5.— *gratis* aan boeken mag uitgezocht worden. Men ontvangt alzoo voor een waarde van pl.m. f 11.—, waarvoor men, door lid te worden, slechts f 5.— behoeft te betalen.
De prijs van het lidmaatschap is per jaar
5 gulden
Op aanvrage wordt het prospectus gratis toegezonden.
KAMPEN - J. H. KOK

Drukkerij De Standaard
Amsterdam
Warmoesstraat 96 - Int. Tel. Noord 2315
Circulaires :-: Programma's
Convocatiën :-: Bestekken
Aandeelen :-: Prospecti
Dissertatiën
en alle andere Drukwerken
Uitvoering vlug en net - Prijsberekening billijk

ALLE BLADEN
roemen in hun recencies als een **zeer bijzondere** en **belangrijke uitgave:**
PALESTINA EN DE BIJBEL
toelichting van zeden, gewoonten en beeldspraak in de Heilige Schrift.
Naar het Engelsch van
Dr. JAMES NEIL
Met talrijke Penteekeningen van C. KOPPENOL.
Compleet in 10 afl. à 25 cent.
In stempelband f 2.90.
Vele bladen noemden dit boek voor elken ernstigen Bijbellezer **onmisbaar.** *Over honderden teksten werpt het een verrassend licht.*
Op aanvrage wordt het prospectus **gratis** toegezonden.
KAMPEN - J. H. KOK